

Bollebygds kommun

Rektorn vid Örelundskolan

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter bastillsyn i Örelundskolan
Bollebygds kommun

Tillsyn i Örelundskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Bollebygds kommun under Hösten 2013.

Fakta om skolan

Örelundskolan ligger i området Olsfors i Bollebygds kommuns östra del. Skolan har elever i förskoleklass och i årskurserna 1-6. Vid tillfället för tillsynen har Örelundskolan 98 elever. Verksamheten är organiserad i ett arbetslag, och leds av en rektor. Skolan arbetar huvudsakligen åldershomogent förutom i årskurs 5 och 6 som tillsammans bildar en klass. Skolan genomför kontinuerligt särskilda temapass där årskurserna F-6 möts och arbetar tillsammans i tvärgrupper, ibland är gruppindelningarna F-3 respektive 4-6.

Enligt Skolverkets statistik (SIRIS) för de nationella ämnesproven i årskurs 3 2012 nådde nästintill 100 procent av eleverna kravnivån på samtliga delprov i matematik. I ämnet svenska nådde 100 procent av eleverna kravnivån på 5 av 8 delprov i svenska. Tre av delproven redovisas det ingen statistik för det året. I de delprov i svenska och matematik där eleverna på Örelundskolan nådde kravnivån låg skolan högre än riket. Statistiken för de nationella ämnesproven för 2013 är vid tiden för föreläggande beslut inte publicerad.

Skolans egen redovisning av kunskapsresultaten för elever i årskurs 3, läsåret 2012/13, visar att 94 procent av eleverna nådde kunskapskraven i matematik och 93 procent i svenska. I de naturorienterade och samhällsorienterade ämnena nådde samtliga elever kunskapskraven

Offentlig statistik för 2012 visar att samtliga elever i årskurs 6 nådde kravnivån på samtliga delprov i ämnet engelska och 91 procent nådde kravnivån i ämnet svenska vid de nationella ämnesproven. Det framgår av statistiken att skolans resultat vid de nationella ämnesproven i engelska och svenska är högre än för riket där motsvarande siffra är 86 procent i ämnet engelska och 86 procent i ämnet svenska. I ämnet matematik är skolans resultat högre än riket i alla delprov där statistik redovisas.

Av skolans egen redovisning av kunskapsresultaten för årskurs 6 läsåret 2012/13 framgår att nästintill 100 procent av eleverna uppnådde de kunskapskrav som minst ska uppnås i alla ämnen utom i ämnena svenska och engelska. I ämnet svenska nådde 94 procent av eleverna kunskapskraven och i ämnet engelska nådde 81 procent kunskapskraven.

Skolan redovisar i sin verksamhetsredogörelse att det finns skillnader mellan pojkars och flickors betyg i årskurs 6 i flera ämnen där flickor är den grupp som har högre betyg.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Bollebygds kommun att vidta nedanstående åtgärd/åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 24 januari 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Bollebygds kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Skolans resultat ska följas upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven

Motivering

Enligt skollagen ska varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Sådan planering, uppföljning och utveckling av utbildningen ska genomföras även på skolenhetsnivå. Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs. I läroplanen anges att rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

Rektorn redovisar i verksamhetsredogörelsen, som rektorn skickat in till Skolinspektionen inför tillsynen, skolans måluppfyllelse genom att beskriva hur stor andel av eleverna (2013) som nått kunskapskraven i årskurs 3 i ämnena svenska, matematik, SO och NO. Likaså redovisar rektorn skolans egen statistik för andelen elever i årskurs 6 som nått kunskapskraven i svenska, matematik, engelska samt övriga ämnen. Rektorn skriver även i verksamhetsredogörelsen att måluppfyllelsen i ämnet svenska i årskurs 3 varit låg under ett antal år. ~~Som exempel nämner rektorn i verksamhetsredogörelsen att 9 av 16 elever i årskurs 3 nådde kunskapskraven vid det nationella ämnesprovet i svenska år 2013.~~ Vidare redogör rektorn i verksamhetsredogörelsen för vilka förmågor rektorn med personal kommit fram till att elever under 2012/13 visat svårigheter i och utifrån det beskriver rektorn vad rektorn med personal kommit fram till att lärare bör träna eleverna i. Ämnena som rektorn redogör för är svenska, matematik, engelska, SO och NO, en analys av varför kunskapsresultaten och måluppfyllelsen ser ut som den gör redovisas dock inte. Inte heller redovisas en analys av övriga ämnens måluppfyllelse. En medveten strategi och struktur

för ett fortlöpande uppföljnings- och analysarbete av alla ämnens resultat har rektorn och personal ännu inte tagit fram enligt rektorn.

Av verksamhetsredogörelsen och i intervju med rektorn framgår även att skolan inte, i alla delar, bedriver ett systematiskt arbete med att följa upp, analysera och utvärdera resultaten och effekterna av skolans främjande och förebyggande värdegrundsarbete. Rektor beskriver, genom hänvisning i sin verksamhetsredogörelse till den inför tillsynen, inlämnade planen mot trakasserier, diskriminering och kränkande behandling för läsåret 2012/13, att utvärdering av värdegrundsarbetet sker terminsvis genom trygghetskartläggning samt till viss del genom avstämningar. Av planen framgår dock inte att resultatet av trygghetskartläggningen och avstämningen analyseras.

Rektorn säger vidare i intervjun att hon är medveten om att skolans systematiska kvalitetsarbete är ett utvecklingsområde vid skolan, och betonar att hon inte funnit och tagit fram de rätta formerna för hur det skall bedrivas.

Av utredningen framkommer att det finns brister i skolans arbete med att utvärdera, analysera och utveckla verksamheten. Kvalitetsarbetet innebär att kontinuerligt granska och ta reda på varför skolans och elevernas kunskapsresultat ser ut som de gör. Skolinspektionen vill här lyfta fram att det är viktigt att rektor tillsammans med personalen och utifrån uppföljningen analyserar vad i enhetens verksamhet som påverkar och orsakar resultaten och måluppfyllelsen. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

4 kap. 4–5 §§, Lgr 11 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar enligt 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Bollebygds kommun en anmärkning. Bollebygds kommun ska vidta åtgärder för att rätta till bristen/bristerna.

Bollebygds kommun ska vidta åtgärder för att rätta till bristerna och redovisa de vidtagna åtgärderna till Skolinspektionen senast den 24 januari 2014.

Särskilt stöd

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist/brister inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Om utredningen visar att en elev är i behov av särskilt stöd så upprättas inte åtgärdsprogram.

Motivering

Av skollagen framgår att om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ska detta anmälas till rektorn. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Vidare anger skollagen att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn.

Vid intervju med rektorn uppger hon att det förekommer att det varit svårt att ta fram konkreta åtgärder och utvärderingsbara mål för elever. Därför har personalen inte upprättat ett åtgärdsprogram, utan har istället upprättat en handlingsplan. Vid kommunikering uppger rektorn att anpassningarna och organisationen, hur de vuxna ska agera och arbeta, beskrivs i handlingsplanen. Rektorn uppger att eleven kommer att uppnå kunskapskraven under förutsättning att handlingsplanen följs. Handlingsplanen uppfyller inte de krav som författningarna ställer på ett åtgärdsprogram. Den saknar kort- och långsiktiga mål samt tidpunkt för uppföljning och utvärdering.

Utredningen visar att rektor inte alltid upprättar åtgärdsprogram för elever i behov av särskilt stöd enligt författningarnas krav. Syftet med att ställa krav på upprättandet av ett åtgärdsprogram är att det ska finnas ett dokument för planering och utvärdering av elevens utbildning, så att förutsättningarna för elevens fortsatta lärande blir de bästa. Därutöver innebär ett åtgärdsprogram en viss rättssäkerhet för elever i behov av särskilt stöd, bl.a. eftersom det kan överklagas till Skolväsendets Överklagandenämnd. Skolinspektionen vill framhålla att om en elev behöver vissa särskilda åtgärder för att kunna uppnå kunskapskraven, så är detta att anse som särskilt stöd. Då skolans arbetsprocess kring särskilt stöd och åtgärdsprogram i övrigt fungerar bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och tilldelar huvudmannen en anmärkning.

Författning

3 kap. 8–9 §§ skollagen

I ärendets slutliga handläggning har deltagit jurist Julie Svane och undervisningsråd Karin Widlund.

På Skolinspektionens vägnar

Magnus Haglund
Enhetschef

Caroline Malmberg
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernars utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.